BÀI 9. ĐIỀU KHIỂN LUÔNG

•

Nội dung

- Tạo và điều khiển luồng trong Java
- Lập trình đa luồng trong Java
- Đa luồng trên giao diện chương trình
- Deadlock và Livelock

1. LUÔNG TRONG JAVA

3

Khái niệm cơ bản

- Tiến trình
- Luồng
- Trong Java: Luồng là đơn vị nhỏ nhất của đoạn mã có thể thực thi được để thực hiện một công việc riêng biệt
- Java hỗ trợ đa luồng,
 - · Có khả năng làm việc với nhiều luồng.
 - Một ứng dụng có thể bao hàm nhiều luồng.
 - Mỗi luồng được đăng ký một công việc riêng biệt, mà chúng được thực thi đồng thời với các luồng khác.
- Đặc điểm đa luồng
 - Đa luồng giữ thời gian nhàn rỗi của hệ thống thành nhỏ nhất. (tận dụng tối đa CPU)
 - Trong đa nhiệm, nhiều chương chương trình chạy đồng thời, mỗi chương trình có ít nhất một luồng trong nó.

Tạo và quản lý luồng

- Khi chương trình Java thực thi hàm main() tức là luồng main được thực thi. luồng này được tạo ra một cách tự động. tại đây:
 - Các luồng con sẽ được tạo ra từ đó
 - Nó là luồng cuối cùng kết thúc việc thực hiện.
 - Khi luồng chính ngừng thực thi, chương trình bị chấm dứt
- · Luồng có thể được tạo ra bằng 2 cách:
 - Kế thừa từ lớp Thread
 - · Thực thi từ giao diện Runnable.

5

Lớp Thread

```
public class Thread extends Runable() {
   public static final int MAX_PRIORITY = 10;
   public static final int MIN_PRIORITY = 1;
   public static final int NORM_PRIORITY = 5;

   //Nested class
   static class State() {};//Trang thái của luồng
   //Xử lý sự kiện luồng bị dùng do không bắt ngoại lệ
   static interface UncaughtExceptionHandler() {}

   //Constructor
   public Thread() {};
   public Thread(Runable target);
   public Thread(Runable target, String threadName);

   //public methods...
}
```

Một số phương thức chính

- void start(): bắt đầu thực thi luồng
- void run(): thực thi luồng. Mặc định được gọi trong phương thức start()
- void setName (String name): đặt tên cho luồng
- void setPriority(int priority): thiết lập độ ưu tiên
- void interrupt(): ngắt luồng đang thực thi
- final void join(): chờ luồng kết thúc
- final void join(long milisecond): chờ luồng kết thúc
- final void join(long milisecond, int nanosecond): chờ luồng kết thúc
- final boolean isAlive(): trả lại true nếu luồng còn đang thực thi
- Thread.State getState(): Trả lại trạng thái của luồng

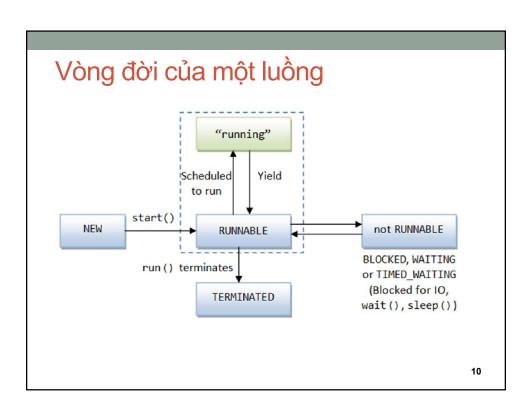
7

Một số phương thức static

- void yield(): nhường các luồng có cùng mức ưu tiên thực thi trước
- void sleep(long millisec): tạm dừng luồng trong khoảng thời gian tối thiểu nào đó, nhưng vẫn giữ quyền điều khiển
 - Ủy nhiệm xử lý ngoại lệ InterruptException cho phương thức gọi
- void sleep(long millisec, int nanosecond)
- Thread currentThread()

Trạng thái của luồng

- NEW: luồng được tạo, chưa thực thi
- RUNNABLE: có thể thực thi
- · BLOCKED: luồng bị tạm khóa
- WAITING: chờ các luồng khác thực thi
- TIMED_WAITING: chờ với thời gian xác định
- TERMINATED: kết thúc luồng

Tạo thread(1) – Kế thừa lớp Thread

```
class MyThread extends Thread{
    //Ghi đè phương thức run() của lớp cha
    public void run()
    {
        //do something
    }

    //Định nghĩa các phương thức khác
}
```

11

Tạo thread(1) – Kế thừa lớp Thread

Ví dụ

```
class PingPongThread extends Thread {
   private String word;
   private int delay;
   PingPongThread(String s, int d){
       this.word =s;
       this.delay=d;
   public void run(){
       try{
          for(int i = 1; i <= 10; i++){
              System.out.print(word + " " + i);
              sleep(delay);}
       catch(InterruptedException e) {
              System.out.println("Thread " + word +
                                    "interrupted.");}
   public static void main(String[] args){
       new PingPongThread("ping",500).start();
       new PingPongThread("PONG",1000).start();
                                                              13
```

Ví dụ - Cách viết khác

```
class PingPongThread extends Thread {
  private String word;
  private int delay;
  private Thread t;

PingPongThread(String s, int d) {
    this.word =s;
    this.delay=d;
  }
  public void run() {
    try{
      for(int i = 1; i <= 10; i++) {
        System.out.print(word + " " + i);
        sleep(delay); }
    }
    catch(InterruptedException e) {
        System.out.println("Thread " + word + "interrupted.");
    }
}</pre>
```

Ví dụ - Cách viết khác(tiếp)

```
public void start() {
    if(t==null) {
        t = new Thread(this);
        t.start();
    }
}

public static void main(String[] args) {
    new PingPongThread("ping",500).start();
    new PingPongThread("PONG",1000).start();
}
```

15

Giao diện Runable

```
public interface Runnable{
   public void run();
}
```

- Kế thừa từ Thread hay triển khai Runable?
 - Runable đơn giản hơn, phù hợp khi chúng ta chỉ quan tâm đến luồng thực thi những gì bằng cách ghi đè phương thức run()
 - Lớp triển khai từ Runable có thể kế thừa từ lớp khác
 - Thread cung cấp nhiều phương thức, cho phép điều khiển luồng, kiểm tra các trạng thái của luồng
 - Lớp kế thừa từ Thread không thể kế thừa thêm từ lớp khác

Tạo Thread(2)-Triển khai Runable

```
class MyThread implements Runnable{
    //Định nghĩa phương thức run()
    public void run()
    {
          //do something
    }

    //Định nghĩa các phương thức khác của lớp
}
```

Ví dụ

Ví dụ

```
public static void main(String[] args) {
    Runable ping = new PingPongRunable("ping",500);
    Runable pong = new PingPongThread("PONG",1000);
    new Thread(ping).start();
    new Thread(pong).start();
}
```

19

Xử lý luồng trên giao diện

Xem file UnresponsiveUI.java

```
btnStart.addActionListener(new ActionListener() {
    @Override
    public void actionPerformed(ActionEvent evt) {
        stop = false;
        for (int i = 0; i < 100000; ++i) {
            if (stop) break;
            tfCount.setText(count + "");
            ++count;
        }
    }
});

btnStop.addActionListener(new ActionListener() {
    @Override
    public void actionPerformed(ActionEvent evt) {
        stop = true;
    }
});</pre>
```

Tại sao đoạn mã trên thất bại?

- Các luồng được tạo ra bởi chương trình
- 1. Luồng main được tạo ra bởi phương thức main ()
- Lời gọi SwingUtilities.invokeLater() tạo ra 3 luồng AWT-Windows, AWT-Shutdown, AWT-EventQueue-0
 - Luồng AWT-EventQueue-0 là luồng duy nhất xử lý các sự kiện trên cửa sổ đồ họa
- 3. Khi phương thức main () hoàn thành, luồng main đóng lại, luồng DestroyJavaVM được tạo ra
- →Khi nhấp nút Start, phương thức actionPerformed() thực thi trên luồng AWT-QeventQueue-0. Luồng này vào vòng lặp for và không thể xử lý các sự kiện khác
- → Giải pháp: tạo luồng riêng cho phương thức actionPerformed()

21

Đa luồng xử lý sự kiện trên giao diện

```
btnStart.addActionListener(new ActionListener() {
    @Override
    public void actionPerformed(ActionEvent evt) {
       stop = false;
       // Create our own Thread to do the counting
       Thread t = new Thread() {
          @Override
          public void run() {
             for (int i = 0; i < 100000; ++i) {
                if (stop) break;
                tfCount.setText(count + "");
                ++count;
             }
       };
       t.start(); // call back run()
});
```

Nhưng luồng mới thực hiện vòng lặp, không cho các luồng khác khởi động

Đa luồng trên giao diện (tiếp)

```
btnStart.addActionListener(new ActionListener() {
   @Override
   public void actionPerformed(ActionEvent evt) {
       stop = false;
       // Create our own Thread to do the counting
       Thread t = new Thread() {
          @Override
          public void run() {
             for (int i = 0; i < 100000; ++i) {
               if (stop) break;
                tfCount.setText(count + "");
                ++count;
                try{
                   sleep(10);
                }catch(InterruptedException ex) {}
          }
       } ;
       t.start(); // call back run()
});
                                                        23
```

2. ĐỒNG BỘ LUỒNG

Đồng bộ luồng

- Khi có nhiều luồng cùng truy cập vào một tài nguyên, cần đồng bộ luồng để tránh các luồng "giẫm chân nhau", thậm chí gây hỏng tài nguyên
- Cơ chế đồng bộ luồng của Java:
 - Mỗi đối tượng trong Java có một khóa
 - Khi có một luồng truy cập vào đối tượng, khóa này mặc định được điều khiển bởi luồng đó
 - Khi có nhiều luồng đồng thời cùng truy cập, chỉ luồng nào có khóa mới được truy cập, các luồng khác phải chờ.

25

Ví dụ - Truy cập đa luồng không đồng bộ

Ví dụ - Truy cập đa luồng không đồng bộ

```
public class TestNonSynchronizedCounter {
   public static void main(String[] args) {
      Thread threadIncrement = new Thread() {
        @Override
         public void run() {
           for (int i = 0; i < 5; ++i)
              NonSynchronizedCounter.increment();
         }
     };
      Thread threadDecrement = new Thread() {
        @Override
         public void run() {
            for (int i = 0; i < 5; ++i)
               NonSynchronizedCounter.decrement();
      };
      threadIncrement.start();
      threadDecrement.start();
                                                                  27
```

Kết quả thực thi

· Kết quả khác nhau ở những lần chạy khác nhau. Ví dụ

```
Count is 0 - 18075747816257

Count is 0 - 18075747816724

Count is 1 - 18075748264109

Count is 0 - 18075748363009

Count is 1 - 18075748436252

Count is 1 - 18075748588334

Count is 0 - 18075748533286

Count is 2 - 18075748677905

Count is 1 - 18075748779604

Count is 0 - 18075748965276
```

```
Count is 0 - 17995912995995

Count is 0 - 17995912995062

Count is -1 - 17995913534816

Count is 0 - 17995913652377

Count is -1 - 17995913769005

Count is 0 - 17995913874903

Count is -1 - 17995913991531

Count is 0 - 17995914105360

Count is -1 - 17995914182335

Count is 0 - 17995914272372
```

Giải thích

- Thực hiện lệnh ++count; gồm 3 bước:
 - · Bước 1: Lấy giá trị của count từ bộ nhớ
 - Bước 2: Cộng 1 vào giá trị
 - Bước 3: Cất kết quả vào bộ nhớ
- Thực hiện lệnh --count tương tự
- Hai luồng khác nhau cùng truy cập tới giá trị count ở những thời điểm khác nhau trên bộ nhớ. Ví dụ:
 - count có giá trị là 0
 - Luồng threadIncrement đang thực hiện bước 2 thì luồng threadDecrement truy cập vào bộ nhớ lấy ra giá trị của count
 - Luồng threadIncrement cất giá trị mới (1) vào bộ nhớ và chuẩn bị thực hiện phương thức hiển thị System.out.println(), luồng threadDecrement cất giá trị sau khi biến đổi (-1) vào bộ nhớ
 - Luồng threadIncrement hiển thị kết quả là -1

29

Từ khóa synchronized

 Khi một đối tượng, phương thức hoặc một đoạn mã được đánh dấu là synchronized, luồng nào truy cập tới phải chờ khóa -> cho phép đồng bộ các luồng

Đồng bộ luồng - Cách tiếp cận 1

Đồng bộ luồng - Cách tiếp cận 2

Đồng bộ luồng - Cách tiếp cận 3

```
public class NonSynchronizedCounter {
  private static int count = 0;
   public void increment() {
      ++count;
      System.out.println("Count is " + count + " - "
                                  + System.nanoTime());
   public void decrement() {
      --count;
      System.out.println("Count is " + count + " - " +
                           System.nanoTime());
}
                                                           33
```

Đồng bộ luồng - Cách tiếp cận 3

```
public class SynchronizedTestCounter {
   public static void main(String[] args) {
      NonSynchronizedCounter counter = new
                          NonSynchronizedCounter();
      Thread threadIncrement = new Thread() {
           @Override
           public void run() {
           synchronized(counter) {
             for (int i = 0; i < 5; ++i)
                  counter.increment();
      };
```

Đồng bộ luồng - Cách tiếp cận 3

35

Hạn chế của synchronized

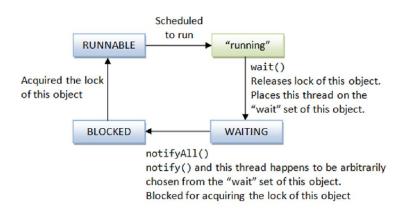
- Không tận dụng triệt để tài nguyên (biến đa luồng thành đơn luồng)
- Các phương thức/đoạn mã synchronized có tốc độ thực hiện chậm
- →Kỹ thuật "chờ-báo" (wait-notify): sử dụng các phương thức của lớp Object
 - · wait(): giúp một luồng chờ một sự kiện xảy ra
 - notify(): thông báo cho ít nhất 1 luồng về sự kiện xảy ra
 - notifyAll(): thống báo cho tất cả các luồng về sự kiện
 - Chỉ được gọi trong các khối lệnh được chỉ định đồng bộ bằng synchronized

Các phương thức

- public final void wait(long timeout) throws InterruptedException
 - luồng hiện thời chờ cho tới khi được cảnh báo hoặc một khoảng thời gian timeout nhất định. Nếu timeout bằng 0 thì phương thức sẽ chỉ chờ cho tới khi có cảnh báo về sự kiện.
- public final void notify()
 - Cảnh báo ít nhất một luồng đang chờ một sự kiện
- public final void notifyAll()
 - Phương thức này thông báo báo tất cả các luồng đang chờ một sự kiện. Trong số các luồng đã được thông báo, luồng nào có độ ưu tiên cao nhất thì sẽ chạy trước tiên.

37

Vòng đời của luồng với wait-notify

Ví dụ

```
public class MessageBox {
   private String message;
   private boolean hasMessage;

// producer phát ra một thông báo
public synchronized void putMessage(String message) {
    while (hasMessage) {
        // có thông báo chưa được lấy
        try {
            wait(); // nhả khóa
        } catch (InterruptedException e) { }
    }

    // yêu cầu khóa và tiếp tục
    hasMessage = true;
    this.message = message + " Put @ " + System.nanoTime();
    notify();
}
```

Ví dụ

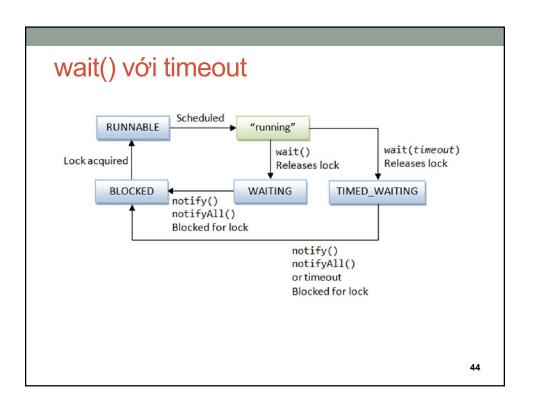
```
// consumer lấy thông báo và hiển thị
public synchronized String getMessage() {
    while (!hasMessage) {
        // không có thông báo mới
        try {
            wait(); // nhà khóa
        } catch (InterruptedException e) { }
    }
    // yêu cầu khóa để thực hiện
    hasMessage = false;
    notify();
    return message + " Get @ " + System.nanoTime();
    }
}
```

Ví dụ

41

Ví dụ

```
Ví dụ
    Thread consumerThread2 = new Thread() {
         @Override
         public void run() {
            System.out.println("Consumer thread 2
                    started...");
            for (int i = 1; i <= 3; ++i) {
               System.out.println("Consumer thread 2 Get " +
                    box.getMessage());
     };
     consumerThread1.start();
     consumerThread2.start();
     producerThread.start();
  }
}
                                                            43
```


3. ĐA LUỒNG TRÊN JAVA SWING

45

Cập nhật nội dung trên cửa sổ giao diện

```
public class MySwingApp extends JFrame{
   //Constructor
   pulic MySwingApp() {
       //Add Swing components...
       //Define an ActionListener to perform update at
       //regular interval
       ActionListener updateTask = new ActionListener() {
           @Override
         public void actionPerformed(ActionEvent evt) {
            update();  // updating method
            repaint(); // Refresh the JFrame
       new Timer(100, updateTask).start();
   //Updating method
   public void update(){
      //do something to update content on window
}
```

Cập nhật giao diện – Giải pháp khác

```
public class MySwingApp extends JFrame{
   //Constructor
   pulic MySwingApp() {
        //Add Swing components...
        //Create new thread to update
        Thread updateThread = new Thread() {
           @Override
           public void run(){
                while(true){
                   update();
                   repaint();
                        Thread.sleep(100);
                   }catch(InterruptedException ignore) {}
   //Updating method
   public void update(){
        //do something to update content on window
                                                                      47
```

javax.swing.SwingWorker<T,V>

- Chương trình với giao diện Java Swing hoạt động như thế nào?(Xem lại slide 17-20)
 - 1. Luồng main được tạo ra bởi phương thức main ()
 - 2. Lời gọi SwingUtilities.invokeLater() tạo ra 3 luồng AWT-Windows, AWT-Shutdown, AWT-EventQueue-0
 - Luồng AWT-EventQueue-0 là luồng duy nhất xử lý các sự kiện trên cửa sổ đồ họa, còn gọi là luồng EDT
 - Khi phương thức main () hoàn thành, luồng main đóng lại, luồng DestroyJavaVM được tạo ra
- Không nên thực hiện các thao tác "nặng" tính toán trên luồng EDT(Ví dụ: sử dụng vòng lặp)
- Làm cách nào để các luồng chạy ở phần sau giao diện (back-end)có thể giao tiếp với EDT → Swing Worker

javax.swing.SwingWorker<T,V>

javax.swing.SwingWorker<T,V>

```
//Huy thực thi SwingWorker
public final boolean cancel(boolean mayInterruptIfRunning)

//Trả về true nếu StringWorker đã thực thi xong
public final boolean isDone()

//Trả về true nếu StringWorker bị hủy trước khi thực thi
//xong
public final boolean isCancelled()
```

SwingWoker-Ví dụ

Xem file SwingWorkerCounter.java

SwingWoker-Ví dụ(tiếp)

SwingWoker-Ví dụ(tiếp)

53

4. TIẾN TRÌNH TREO

Deadlock và Livelock

- Deadlock là tình trạng các luồng phải chờ nhau vô hạn
- Deadlock thường xảy ra khi các bên chờ nhau giải phóng tài nguyên. Ví dụ: Luồng 1 đang gọi phương thức synchronized của đối tượng X và chờ khóa của đối tượng Y. Luồng 2 đang gọi phương thức synchronized của đối tượng Y và chờ khóa của đối tượng X.
- Livelock xảy ra khi trong chuỗi các luồng có lời gọi tới nhau, một luồng nào đó rơi vào trạng thái bận, làm cho tất cả các luồng sinh ra nó bị khóa.
- Starvation xảy ra khi tài nguyên bị một luồng chiếm dụng trong thời gian quá dài

55

Deadlock - Ví dụ

Deadlock - Ví dụ(tiếp)

Deadlock - Ví dụ khác

Deadlock - Ví dụ khác(tiếp)

```
public synchronized void bowBack(Friend bower) {
         System.out.format("%s: %s"
             + " has bowed back to me!%n",
             this.name, bower.getName());
public static void main(String[] args) {
    final Friend alphonse =
        new Friend("Alphonse");
     final Friend gaston =
        new Friend("Gaston");
     new Thread(new Runnable() {
        public void run() { alphonse.bow(gaston); }
     }).start();
     new Thread(new Runnable() {
        public void run() { gaston.bow(alphonse); }
     }).start();
                                                              59
```